

ANALÝZA

31. 7. 2017

Postavení českého trhu práce v rámci EU

Pravidelná analýza se zaměřuje na mezinárodní porovnání vybraných indikátorů trhu práce v členských zemích EU. Průměrná míra zaměstnanosti 20-64letých v zemích EU28 v 1. čtvrtletí roku 2017 opět mírně poklesla a ke stanovenému cíli členskými zeměmi EU chybí průměrně 3,8 procentních bodů. Průměrná míra nezaměstnanosti v zemích EU je pod úrovní nastupující krize na počátku roku 2009 a stagnuje. Mezi zeměmi EU28 je v České republice míra nezaměstnanosti v 1. čtvrtletí roku 2017 opět nejnižší. ČR znovu zaznamenává svou historicky nejnižší míru nezaměstnanosti v kategorii mužů.

Míra zaměstnanosti ve věku 20-64 let je v České republice pátá nejvyšší v EU

Podle strategie Evropa 2020 je cílem dosáhnout míry zaměstnanosti 20-64letých v zemích EU28 v průměru 75 %. V 1. čtvrtletí 2017 tato míra v zemích EU28 mírně klesla a dosahovala v průměru 71,2 procent a to hlavně v důsledku snížení míry zaměstnanosti mužů (76,8 %), míra zaměstnanosti žen zůstává na své hodnotě (65,6 %).

V 1. čtvrtletí si cílovou hranici 75 % udrželo celkem sedm států EU28 - Švédsko, Německo, Estonsko, Spojené království, Česká republika, Nizozemsko a Dánsko. Na druhé straně je míra zaměstnanosti stále velmi nízká v jižních státech unie. Kromě Řecka se to týká hlavně Chorvatska, Itálie, Španělska a Rumunska, kde nepracuje více než třetina populace v tomto produktivním věku.

Tabulka seřazená od nejvyšších hodnot k nejnižším ukazuje, že si stále vysokou míru zaměstnanosti udržují severské státy včetně baltských zemí, některé země západní Evropy a naše republika. Nejvyšší míry zaměstnanosti již dlouhodobě dosahuje Švédsko (80,8 %). Největší skok ze sedmé na třetí příčku tabulky se podařilo Estonsku (77,9 %). Nejnižší míra zaměstnanosti je stále v Řecku (56,2 %), kde je zaměstnána méně než polovina žen. Meziročně se téměř ve všech zemích EU zaměstnanost zvýšila. Slovinsku se podařilo v porovnání s 1. čtvrtletím roku 2016 zvýšit celkovou míru zaměstnanosti o více než 3 procentní body a dostat se tak nad evropský průměr.

Ve všech zemích EU je míra zaměstnanosti mužů více či méně vyšší než míra zaměstnanosti žen. V 1. čtvrtletí roku zaměstnanost mužů v České republice (s 85,4 %) opět výrazně převyšovala zaměstnanost mezi muži v ostatních členských zemích. Míru zaměstnanosti žen má stále suverénně nejvyšší Švédsko (79,1 %). V ČR zaměstnanost žen dosáhla 69,6 %.

V 1. čtvrtletí 2017 se Česká republika zařadila na páté místo mezi země EU28, když míra naší zaměstnanosti (77,6 %) překonala průměr EU28 o 6,4 procentní body. Ze sousedních států mělo v 1. čtvrtletí 2017 vyšší míru zaměstnanosti Německo (78,5 %). Rakousko se 74,2 procenty spadlo pod hranici pro splnění cíle zaměstnat alespoň 75 % populace ve věkové

ANALÝZA

kategorii 20 až 64 let. V Polsku a na Slovensku byla celková zaměstnanost zhruba o 7 procentních bodů nižší.

Tabulka 1 Míra zaměstnanosti 20-64letých v členských zemích EU (v %)

Země	1. čtvrtletí 2017			Rozdíl v p. b. 1. Q 2017 - 1. Q 2016		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Švédsko	80,8	82,5	79,1	0,8	0,7	0,9
Německo	78,5	82,3	74,7	0,5	0,2	0,8
Estonsko	77,9	81,2	74,6	2,8	2,9	2,6
Spojené království	77,8	82,9	72,7	0,7	0,1	1,1
Česká republika	77,6	85,4	69,6	1,9	1,7	2,1
Nizozemsko	77,5	82,8	72,2	1,1	0,7	1,5
Dánsko	75,9	78,6	73,1	-1,2	-1,5	-1,0
Litva	74,7	75,1	74,4	0,5	0,2	0,9
Rakousko	74,2	77,5	71,0	0,5	0,5	0,6
Lotyšsko	73,3	75,4	71,3	0,5	0,8	0,2
Finsko	72,6	73,7	71,4	0,4	0,5	0,3
Maďarsko	72,1	79,5	65,0	2,1	2,5	1,8
Portugalsko	71,7	75,3	68,4	2,4	2,8	2,0
Slovinsko	71,5	74,4	68,5	3,2	3,0	3,5
Irsko	71,2	77,6	65,0	2,0	2,5	1,5
EU28	71,2	76,8	65,6	1,0	1,0	1,0
Lucembursko	71,1	74,8	67,4	0,6	-1,7	3,0
Slovensko	70,7	76,9	64,3	1,7	1,0	2,3
Polsko	70,1	77,2	63,1	1,7	1,9	1,5
Malta	69,7	82,5	56,2	1,2	0,2	2,2
Francie	69,7	73,6	65,9	0,2	0,6	-0,3
Bulharsko	68,6	72,6	64,6	2,1	2,4	1,8
Kypr	68,5	73,6	63,8	1,8	2,3	1,3
Belgie	67,7	72,8	62,6	0,8	1,6	-0,1
Rumunsko	66,2	74,4	57,8	1,7	1,8	1,5
Španělsko	64,3	70,0	58,6	1,5	1,5	1,6
Itálie	61,6	71,5	51,8	1,0	1,0	1,0
Chorvatsko	60,5	65,9	55,0	1,1	2,7	-0,5
Řecko	56,2	65,8	46,8	1,1	1,3	1,0

Zdroj: Eurostat

Nezaměstnanost ve věku 15-64 let je stále v naší republice nejnižší

Zimní období evropský průměr nijak neovlivnilo a po třetí období se průměrná míra nezaměstnanosti za státy EU28 v 1. čtvrtletí 2017 nemění (opět činí 8,4 %). V tabulce zemí EU28 seřazené od nejnižší míry nezaměstnanosti 15-64letých osob jsou dvě třetiny nad evropským průměrem, to značí větší propast mezi státy s vyšší nezaměstnaností. Pořadí států s nejnižší a s nejvyšší mírou nezaměstnanosti se oproti předešlému čtvrtletí nezměnilo.

Oddělení informačních služeb – ústředí

ANALÝZA

V 1. čtvrtletí si nadále nejnižší nezaměstnanost udržuje Česká republika, kde celková míra nezaměstnanosti za dané období dosahovala 3,5 %, u mužů dokonce 2,8 %.

Na druhé místo s úrovní nezaměstnanosti 4,2 % se zařadilo Německo spolu s Maltou. Německo má stále nejnižší míru nezaměstnanosti žen, ta v tomto období činila 3,6 procent.

V porovnání se sousedními státy byla míra nezaměstnanosti o 2 a více procentní body vyšší v Polsku (5,5 %) a v Rakousku (6,0 %). Evropský průměr dotahuje Slovensko s 8,8 %.

Tabulka 2 Míra nezaměstnanosti 15-64letých v členských zemích EU (v %)

Země	1. čtvrtletí 2017			Rozdíl v p. b. 1. Q 2017 - 1. Q 2016		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Česká republika	3,5	2,8	4,3	-0,9	-1,1	-0,9
Německo	4,2	4,7	3,6	-0,4	-0,2	-0,6
Malta	4,2	4,0	4,6	-0,8	-0,9	-0,5
Maďarsko	4,6	4,4	4,7	-1,5	-1,6	-1,4
Spojené království	4,7	4,9	4,4	-0,4	-0,4	-0,5
Polsko	5,5	5,5	5,4	-1,6	-1,6	-1,7
Nizozemsko	5,6	5,2	6,1	-1,3	-1,2	-1,2
Rumunsko	5,6	6,4	4,6	-1,2	-1,4	-0,9
Estonsko	5,8	6,1	5,5	-0,9	-1,4	-0,3
Rakousko	6,0	6,7	5,3	-0,3	-0,2	-0,4
Lucembursko	6,1	6,7	5,5	0,2	1,4	-1,2
Dánsko	6,6	6,8	6,5	0,1	0,6	-0,3
Irsko	6,8	7,6	5,9	-1,7	-2,7	-0,6
Bulharsko	7,0	6,9	7,0	-1,7	-2,6	-0,8
Švédsko	7,3	7,9	6,8	-0,5	-0,5	-0,4
Belgie	7,8	7,6	8,0	-0,6	-1,3	0,2
Slovinsko	7,9	7,6	8,3	-1,1	-0,9	-1,2
Litva	8,3	10,4	6,3	-0,2	0,6	-1,0
EU28	8,4	8,3	8,6	-0,9	-1,0	-0,8
Slovensko	8,8	8,8	8,8	-1,6	-0,6	-2,9
Finsko	9,5	10,2	8,8	-0,3	-0,3	-0,3
Lotyšsko	9,7	10,8	8,5	-0,8	-0,5	-1,2
Francie	10,1	10,1	10,1	-0,7	-1,3	-0,1
Portugalsko	10,5	10,2	10,7	-2,4	-2,8	-2,0
Itálie	12,4	11,5	13,5	0,1	-0,3	0,5
Kypr	13,8	13,8	13,8	-0,5	-0,3	-0,7
Chorvatsko	14,1	13,4	14,9	-1,5	-2,6	-0,2
Španělsko	18,9	17,3	20,6	-2,2	-2,3	-2,3
Řecko	23,5	19,9	28,0	-1,6	-1,4	-1,7

Zdroj: Eurostat

Nejvyšší míru nezaměstnanosti mají převážně ve státech jižní Evropy. U Řecka lze stále konstatovat, že z osob ve věku 15-64 let, které by mohly pracovat, byla více než pětina nezaměstnaná.

ANALÝZA

Největší meziroční pokles sledované míry nezaměstnanosti zaznamenává Portugalsko o 2,4 procentní body. Na Slovensku se meziročně snížila míra nezaměstnanosti žen až o 2,9 procentních bodů.

Podíl vysokoškolsky vzdělaných osob

Kvalifikace a vzdělání jsou nejlepším předpokladem uplatnění se v zaměstnání. Nižší úroveň dosaženého vzdělání zvyšuje nezaměstnanost.

Sledovaným indikátorem z pohledu trhu práce je tedy podíl vysokoškolsky vzdělaných osob. V 1. čtvrtletí 2017 dosáhl podíl vysokoškolsky vzdělaných osob ve věku 30 - 34 let v EU28 průměrně 39,3 %, téměř ve všech zemích se tento podíl meziročně zvýšil. Požadovanou hranici úrovně vzdělání stanovenou strategií Evropa 2020 (40 %) splňuje již 18 zemí EU.

Tato věková skupina 30 - 34 let se vyznačuje podstatně vyšším počtem absolventek terciárního studia než počtem vysokoškolsky vzdělaných mužů. Podíl vysokoškolaček dosáhl v 1. čtvrtletí v unijním průměru 44,3 %, zatímco mezi muži byl tento podíl nižší o 10,0 p. b.

Tabulka 3 Podíl vysokoškolsky vzdělaných osob ve věku 30-34 let (v %)

Země	Vysokoškolské vzdělání (ISCED 5-8) ¹ 1. Q 2017		
	celkem	muži	ženy
Litva	59,0	47,7	69,5
Kypr	53,4	44,3	61,7
Irsko	50,6	44,9	55,8
Švédsko	50,3	42,9	58,1
Estonsko	49,9	43,1	57,2
Slovensko	49,0	38,1	59,6
Spojené království	48,5	45,8	51,2
Nizozemsko	46,7	42,5	50,9
Lucembursko	46,6	44,0	49,1
Belgie	46,5	42,6	50,3
Polsko	45,6	36,0	55,7
Finsko	44,7	38,0	51,9
Lotyšsko	44,4	31,5	57,7
Francie	44,2	38,3	49,7
Dánsko	43,8	36,0	51,9
Řecko	42,7	36,8	48,6
Rakousko	40,9	38,7	43,1
Španělsko	40,4	33,8	46,9
EU28	39,3	34,3	44,3
Česká republika	34,5	28,4	41,0
Slovensko	34,0	26,0	42,4
Portugalsko	33,8	27,4	39,8
Malta	32,9	32,1	33,8
Maďarsko	32,9	26,8	39,1

Oddělení informačních služeb – ústředí

ANALÝZA

Německo	32,5	32,7	32,2
Bulharsko	31,1	23,4	39,4
Itálie	26,1	18,7	33,5
Rumunsko	25,2	22,4	28,3
Chorvatsko	24,4	20,3	28,6

Zdroj: Eurostat

¹ Od 1. ledna 2014 byla zavedena nová klasifikace vzdělání ISCED 2011 (nahrazuje v částech klasifikaci ISCED 97)

Česká republika se podle výsledků VŠPS za 1. čtvrtletí 2017 řadí s dosaženým podílem 34,5 % vysokoškolsky vzdělaných osob ve věku 30 - 34 let hned pod evropský průměr.

Nejvyšší meziroční nárůst (o 2,3 p. b.) zaznamenalo Estonsko a Belgie, naopak nejnižší meziroční pokles o 3,2 p. b. byl v Itálii.

Ze sousedních zemí se údaj za ČR významně neliší od údaje za Slovensko (34,0 %). Mírně nižší podíl vysokoškolsky vzdělaných osob než v České republice má Německo (32,5 %). Vyšší hodnoty než ČR dosahuje Rakousko (40,9 %) a zvláště Polsko (45,6 %).

Podíl osob nezaměstnaných 1 rok a déle se v ČR výrazně snížil

Dlouhodobá nezaměstnanost je jedním z hlavních obav. Kromě dopadů v soukromém životě negativně ovlivňuje sociální soudržnost a v konečném důsledku může bránit ekonomickému růstu.

Průměrně téměř polovina nezaměstnaných je v 1. čtvrtletí 2017 dlouhodobě nezaměstnaná tj. nezaměstnaná 1 rok a déle - v průměru za státy EU28 se podíl dlouhodobě nezaměstnaných z celkově nezaměstnaných meziročně snížil o 1,5 p. b. na 44,9 %. V České republice se podíl nezaměstnaných 1 rok a déle meziročně snížil až o 8,9 procentních bodů (na 37,0 %), u mužů se jedná o snížení dokonce o 12,6 procentních bodů. V 1. čtvrtletí se v ČR u sledovaného ukazatele ztratil významný rozdíl mezi podílem dlouhodobě nezaměstnaných mužů a podílem dlouhodobě nezaměstnaných žen. Výrazný úbytek dlouhodobě nezaměstnaných měli také v Chorvatsku, ve Slovinsku významně ubylo dlouhodobě nezaměstnaných žen. Dlouhodobá nezaměstnanost je velkým problémem zejména v Řecku (69,7 %), dále pak na Slovensku, v Itálii, Irsku, Bulharsku, Portugalsku a v Belgii, kde dlouhodobě nepracuje více než polovina z celkového počtu nezaměstnaných. Nejnižší podíl dlouhodobě nezaměstnaných je naopak v severských státech, které se vyznačují podprůměrnou celkovou nezaměstnaností.

ANALÝZA

Tabulka 4 Podíl osob nezaměstnaných 1 rok a déle na celkovém počtu nezaměstnaných ve věku 15-64 let (v %)

Země	1. čtvrtletí 2017			Rozdíl v p. b. 1. Q 2017 - 1. Q 2016		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Řecko	69,7	68,0	71,3	-0,5	-2,0	0,9
Slovensko	61,9	62,6	61,1	0,3	1,1	-0,6
Itálie	56,9	57,0	56,8	-1,1	-0,5	-1,8
Irsko	55,2	58,3	50,7	-3,3	-5,1	1,3
Bulharsko	54,2	57,2	50,7	-1,7	2,7	-7,2
Portugalsko	51,4	51,4	51,5	-1,9	-2,1	-1,5
Belgie	50,6	53,6	47,3	0,2	2,5	-2,2
Malta	48,3	48,2	48,6	1,8	-2,5	8,6
Španělsko	45,6	43,4	47,6	-2,8	-2,4	-3,4
Slovinsko	45,5	49,0	41,9	-5,6	2,1	-13,6
EU28	44,9	44,9	44,9	-1,5	-1,5	-1,5
Francie	44,7	45,5	43,8	0,4	0,3	0,7
Rumunsko	43,9	43,9	44,0	-8,2	-8,1	-8,4
Maďarsko	42,9	42,6	43,2	-3,5	-4,9	-2,0
Chorvatsko	41,4	43,4	39,2	-9,3	-12,6	-5,1
Německo	41,0	42,2	39,2	2,3	2,5	1,8
Nizozemsko	39,8	40,3	39,4	-1,5	-1,2	-1,7
Kypr	39,1	44,9	32,9	-2,1	0,3	-4,8
Lotyšsko	38,3	42,1	33,4	-7,1	-4,3	-10,9
Lucembursko	37,4	37,8	36,7	2,3	1,5	2,8
Česká republika	37,0	36,2	37,7	-8,9	-12,6	-5,4
Litva	36,1	37,3	34,1	-3,4	-1,9	-5,8
Estonsko	33,8	35,8	31,4	8,8	8,9	
Rakousko	32,0	33,8	29,4	3,0	5,6	-0,7
Polsko	29,6	30,6	28,4	-6,7	-7,7	-5,5
Spojené království	25,4	28,3	21,9	-2,8	-3,6	-1,8
Dánsko	24,2	25,0	23,2	-0,6	-1,8	0,4
Finsko	23,8	26,9	19,9	-1,3	-0,7	-2,0
Švédsko	19,8	21,3	17,8	0,7	0,7	0,6

Zdroj: Eurostat

: - údaj není k dispozici

Kontakt

Ilona Mendlová
Oddělení pracovních sil, migrace a rovných příležitostí
Tel.: 274 054 380
E-mail: ilona.mendlova@czso.cz

Oddělení informačních služeb – ústředí

Informace o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další najdete na stránkách Českého statistického úřadu: www.czso.cz | tel.: 274 052 304, e-mail: infoservis@czso.cz